

y
4587

POSLOVNO
IZVJEŠĆE
ZAGREBAČKE OKRUŽNE BLAGAJNE
ZA PODPORU BOLESTNIKAH.

1893.

Geschäfts-Bericht der Agramer Bezirks-Kranken-Cassa pro 1893.

(1. September bis 31. December.)

— (Agramer Bezirks-Krankencassa.) Dem uns heute zugekommenen Geschäftsbericht der Agramer Bezirks-Krankencassa für 1893 (1. September bis 31. December) entnehmen wir die nachstehenden Daten: Die Bilanz weist folgende Activ-Posten auf: Cassestand Ende December: Kronen 4000.10; Inventar Kr. 4209.70; fällige Beiträge der Arbeitgeber und Mitglieder für December Kr. 6120.07; Rückstände Kr. 400.23, sonstige Forderungen Kr. 81; zusammen Kr. 14.811.10. Diesen Activen stehen gegenüber die Passiven: Vorschuß des Stadtmagistrats Kr. 8000; Apotheker-Forderungen Kr. 1843.22; Spitals-Forderungen Kr. 2165.68; sonstige Forderungen Kr. 561.22; zusammen Kr. 12.570.12, somit reines Activum Kr. 2240.98.

— Die Gesamt-Einnahmen in der viermonatlichen Anfangs-Periode beziffern sich auf Kr. 34.394.68, die Ausgaben auf Kr. 30.394.50; der Casserest auf Kr. 4000.10. Zur Casse leisteten Beiträge 1147 Arbeitgeber; die Zahl der Mitglieder betrug am 1. September 6437, am 31. December 5920. Der höchste Mitgliederstand war am 11. October mit 7437. Der Mitgliederstand schwankt von Tag zu Tag und richtet sich nach den Arbeits-Verhältnissen. Nach den Beitrags-Classen vertheilten sich die Mitglieder nach dem Stande vom 31. December, wie folgt: I. Classe 807, II. Classe 878, III. Classe 1927, IV a Classe 1686, IV b Classe (weibliche) 622, zusammen 5920. Der Krankenstand war: Ende September 100, Ende October 186, Ende November 334, Ende December 408. Gestorben sind 8 Mitglieder. Die Krankheitsarten waren: Entwicklungskrankheiten 12; Infectionskrankheiten 317; geheime Krankheiten 65; Neubildungen 9; Krankheiten des Blutes 263; des Nerven-Systems 172; der Augen 69; der Ohren 18; der Athmungsorgane 725; der Circulationsorgane 16; der Verdauungsorgane 253; der Harnorgane 287; der Haut 223; der Bewegungs-Organen 148; Verletzungen 213; unbestimmte Diagnosen 20; Geburten 10; Vergiftungen und Selbstmorde: keine.

— Die Krankheits-Statistik weist aus, wie sich die einzelnen Krankheitsfälle auf die einzelnen Berufsarten vertheilten. Schließlich enthält der Bericht einen auf Grund der letzten Volkszählung zusammengestellten Ausweis, welcher die Wohnungsverhältnisse der arbeitenden Classe in Agram darstellt. Daraus ist zu ersehen, wie viel Häuser jede Gasse besitzt, wie viel Bewohner und wie viele Arbeiter darunter sind.

Poslovno izvješće

za godinu 1893.

U smislu §. 24. pravila čast nam je predložiti ovim poslovno izvješće zagrebačke okružne blagajne za podporu bolesnika za godinu 1893. i to od početka njenina poslovanja, 1. rujna, do 31. prosinca.

U nizu zakona, što su ih moderne države stvorile u zaštiti radničkoga stalisa, najvažnije zakon o podupiranju obrtnih i tvorničkih namještenika u slučaju bolesti prvo mjesto, jer mu je prva glavna zadaća, stvarati sve to povoljnije odnose u narodu i time što bolje čuvati najvažniji i najvredniji narodni kapital: čovječju radnu snagu.

Za tim plemenitim ciljem teži i zakonski članak XIV. od god. 1891. zajedničkoga ugarsko-hrvatskoga sabora o podupiranju obrtnih i tvorničkih namještenika u slučaju bolesti, proglašen u „Sborniku zakona i naredaba, valjanih za kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju,“ kom. II: 45. 1891., a uveden kod nas naredbom vis. kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 31. rujna 1892. broj 13.696.

U smislu ustanova ove visoke naredbe sazvao je gradsko poglavarstvo kao nadležna obrtna oblast za grad Zagreb

u svrhu ustanovljenja poprične obične radnice ovdasnje poslodavce i obrtno-tvorničke namještenike u skupštini, koja se je održavala dne 13. studenoga 1892. te izabrala pouzdancima:

Od strane poslodavaca:

gg. Janko Grahor ml. arhitekt, T. Moravac, dekar trgovac, J. Schneider knjigovodja, J. Supanek postolar, Vj. Wieland pekar.

Od strane namještenika:

gg. Božičević krojač, Gubec postolar, Manjkaš, stolac, K. Smodek, trg. pomoćnik, Stjepan Timet vlagar.

Izabrani pouzdanci sastali su se u više sjednica, te su ustanovili popričnu radnicu i pravila.

Poprična radnica ustanovljena je obzirom na odnose u službine u gradu Zagrebu, te su po tom odredjen i prihodi i podpore. (Vidi skizmaljku na str. 17.). —

Kod ustanovljenja pravila uzet je temeljem obrazac, što ga je izdala visoka kralj. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove, naredbom svojom od 19. veljače 1892. broj 56.409ese 1891.

U popričnoj radnici i osnovna pravila izdala je trgovačko-obrtna komora odobravajući mnijenje, a visoka kralj. zemaljska vlada protvrdila je pravila riešenjem svojim od 30. svibnja 1893. b. 25.910.

U smislu §. 37. zak. članka XVII. 1891. imenovala je obitna oblast rješanjem svojim od 12. lipnja 1893 br. 14.619. prvo ravnateljstvo i nadzorni odbor na dvie godine, t. j. za godine 1893. i 1894. i to:

ravnateljstvo:

Od strane poslodavaca:

- g. Julia Supanek, postolara
- " Ivana Lotwega, stolara
- " Ferdu Rudovitsa, trgovca
- " Dragut. Ubrla, ličilca (kamjenik)

Od strane namještenika

- g. Eugen Bahić, slagar
- " Albert Bruckner, trg. pomoćnik
- " Milan Fabković, " "
- " Franjo Horvat, postolar
- " Žiga Segen, tramvaj. činovnik
- " Ranko Velci-Sudar, slagar
- " Ivan Namorš, bank. činov. } namještenici
- " Stjepan Oeschlag, kočar

Nadzorni odbor

Od strane poslodavaca

- g. Dragutin Mondikar, trgovac
- " Vladoje Pramberger, tvorničar

Od strane namještenika.

- g. Ignjat Berger, slagar
- " Franjo Gustak, pek. pomoćnik
- " Gjuro Karal, trg. " "
- " Mijo Pavlić, post. " "

U prvoj sjednici ravnateljstva od 24. lipnja 1893. izabran je predsjednikom g. Julio Supanek, podpredsjednikom g. Milan Fabković, a kad je ovaj primio mjesto blagajnika, položio svoju cast, g. Ranko Velci-Sudar.

Odmah sljedeći dan, dne 25. lipnja 1893. započelo je ravnateljstvo okružne blagajne samostalno vodjenje poslova, izravno velmožinom gospodinu gradskom učitelju Adolfu Mošini skupu i slav. gradskom poglavaru,

stov uahvalu na dosadanjem trudu oko priprema za uvedenje ove nove blagotvorne institucije u gradu Zagrebu i umoliv ga za daljnju podršku od strane gradske oblasti.

Ravnateljstvo povjerilo je za tim nutarnje uređenje okružne blagajne g. Dragutinu Lihlu, izabrav ga upraviteljem zavoda, stavilo mu je uz bok ličilničko, činovničko i pomoćno osoblje.

Nakon što je slavno gradsko zastupstvo zaključkom svojim od 10. srpnja 1893. broj 16.245. donijelo u ime troškova uređenja predujam u iznosu od for. 5000, započele su pripreme i dovršene do konca kolovoza, tako da je blagajna mogla započeti svoje poslovanje dne 18. kolovoza 1893.

Kao svaka nova institucija, imala je i okružna blagajna s početka nekih poteškoća nu s vremenom nestalo je i ovih, kad su interesirani krugovi spoznali blagotvorni karakter iste i uvjerali se o ispravnom poslovanju blagajne.

Zakonito uređenje osigurano u slučaju bolesti privuklo je i poslodavce na sudjelovanje, te im naputilo novih tereta, koji su obzirom na ina podavanja i poreze dosta namamiti.

Ku zagrebački obitnici, trgovci, te ini poduzetnici shvatili su plemeniti smjer novoga zakona sa uvisinoga humanitarnoga gledišta, te rado doprinajuju u tome za dobrobit svojih radnika. Dokazom tome služi nematni iznos uostataka na prihodih te se ovom priimanja

vrjednomo sudjelovanju gg. posloda, vaca mora u prvom redu xakvaliti, da je okruvna blagajna mogla xadovoljiti svojoj xadaci i onda, kad je broj članova usljed pomanjkanja posla i xaslužbe xnatno spao, a broj bolesnika usljed lošijih xdravstvenih odnosaja u velike na, rasao, te xaktjvi na blagajnu ma, menito porasli.

U članovi okruvne blagaj, ne xadovoljavali su novim duv, nostima punom pripravnosću, xnavjući, da su im kod okruv, ne blagajne xajamčena i nova prava i razne pogodnosti u crnih danih nevolje i bolesti. -

Dakako da je bilo i nena, dovoljnika, nu ovi imadu se tra, xiti veinom u onih krugovih, koji misle, da je okruvna bla, gajna neixcipivo vrieo xapo, dupiranje bezposlenosti.

Bilo je naimne medjurad, nici xalibore i takovih, koji su se pretvarali i hinili bolest, koji su mislili, da mogu vrieo vrie, me, dok neimaju posla, vriei podpomu od blagajne.

To su bili simulanti, ko, ji htjedose neopravdanim xa, htjevinna oštetiti blagajnu i xlorabiti humanitet ovoga xavoda.

Sbog toga morala je upra, va uvesti strogu kontrolu, jer u, prava nije smijela dopustiti, da se sredstva xavoda xloro, be i time nanaša šteta vrieo, kupnosti. -

Ravnateljstvo smatra svojom duvnošću, čuvati interese vrieo kupnosti, xa koju je blagaj, na stvorena, i xa koju se mora ona, kao na čvrstih podlogah sto, jvii solidan xavod udrzati, da

more podupirati one članove, koji su u istinu bolesni i ne sposobni xa rad i privredu. - Strogom kontrolom ne opterećuju se članovi, neprikracuju se podpomu, nenago, milije se smrti kapital, nego se svadjaju izdatci u xdravi odnosaj prema primitcima, jer će samo tako xavod biti u stanju, da uzmogne podpomu xadovoljava, ti humanitarnoj xadaci, koju mu je namirnio xak. čl. XVII. 1891.

Prelazeći na pojedine grane uprave, imamo ponajprije ocr, tati rad

ravnateljstva

Podičieno mandatom slavno, ga gradskoga poglavarstva od 12. lipnja 1893. broj 14619. posvetilo se je ravnateljstvo okruvne bla, gajne punom pripravnosću pre, uretoj xadaci, te je vrieavalo poslove, xa siecajuće u njegov djelokrug, u 8 sjedinak.

Obaviv poslove organi, xavije xavoda, stvorilo si je Proračun na godinu 1893. i Poslovník, imenovalo lieč, ničko i uredsko osoblje, tako, da je xavod mogao xapoveti svoje djelovanje dne 18. kolo, voxa 1893. na dan prev. imen, dana Krij. ves. i kr. apostolskog Velicanstva, našega premilosti, voga cara i kralja Franje Josipa I.

Tom sgodom proglasio je velmožini gosp. načelnik Adolf Mošinski okruvnu blagajnu otvorenom, te je vrieo kupno ravnateljstvo, nadzorni odbor i činovništvo prisustvovalo svečanoj misi u stolnoj crkvi.

U daljnjem svojem redovitom poslovanju vrieavalo

je ravnateljstvo dosta obvezne tekuće poslove, primalo na xranije mjesec, na izvješća uprave o blagajničkom rukovanju, o kretanju članova i bolotnika, te je upravilo u interesu zavoda i njegove bolje organizacije nekoliko predstavaka na visoku kralj. zemaljsku vladu, odjel za unutarnje poslove sljedećega sadržaja:

1. U pogledu naredbe za vodje, rje statistike, koja je okružnim blagajnama propisana §. 82. zak. čl. XIV: 1891, a putem naredbe još ustanovljena nije. (Br. 158.)

2. U pogledu načelnoga rješenja glede dužnosti prijave namještenika zagrebačke tuba, re, koja se je prvotnom na §. 183. oz. kratila prijaviti svoje na, mještenike. (Br. 165.)

3. U pogledu načelnoga rješenja glede plaćanja krun, bine na one oboljele članove, koji su sposobni za privrednu. (Br. 170.) -

4. U pogledu namirenja bolničkih troškova. (Br. 216.) -

5. U pogledu neovlašteno, ga postupka bolnice milosrdne brate naprama oboljelim članovima okružne blagajne (Br. 259).

6. U pogledu dužnosti prijave osoblja narodnoga zemaljskoga kazalista (Br. 27/1894.)

7. U pogledu dužnosti prijave osoblja odvojetničkih i bilježničkih pisarna. (Br. 25/1894.)

8. U pogledu promjene visoke naredbe od 29. ožujka 1892. broj 7609, da se komplicirano knjigo, vodstvo jednostavnije uredi (Br. 30/1894.)

Na visoko kralj. ugar: ministarstvo trgovine:

9. Molba glede dostave

„Naredbenika za okružne blagajne!“

Na slavno gradsko poglavarstvo. 10. Glede tumačenja §. 79. zak. čl. XIV: 1891. i §. 44. vis. naredbe br. 7609.

11. Glede dužnosti prijave namještenika M. Frankla.

12. Glede provedenja revizije u tom smjeru, da li su svi poslodavci zadovoljili dužnosti prijave. -

Nakon je ravnateljstvo u svojoj sjednici od 21. prosinca 1893. ustanovilo proračun za godinu 1894. koji preliminira prihod sa kruna 92.000, a isto toliko rashod.

Nadzorni odbor.

Nadzorni odbor konstituiran u svojoj sjednici od 21. studenoga 1893., izabrao predsjednikom g. Dragutina Mon, decara te je vršio svoju, zakonom i pravilama propisanu dužnost.

Ličnička služba

Ravnateljstvo okružne blagajne ustanovilo je „Naputak za ličnike“, imenovalo je zavodskim ličnici g. doktora sveukupnoga ličništva: Aleksandra Finedya, Ludwita Louwa i Aleksandra Kukurava.

Ku obzir na sveđ rastuću potrebu ličničke pomoći i na razgranjenost grada, preustrojena je ličnička služba zaključkom sjednice ravnateljstva od 21. prosinca 1893. te je stavljen na čelo iste veličini gosp. gradski fizik D. Šime Šoljuga, a imenovani su osim gore spomenute trojice još i gospođa Gjuro Richtarić i Fran

Vitauš; za bolesti očiju pak g. dr. Lusić - Mathović, a za bolesti zubih zubar g. J. Hafner.

Da budu članovima zavoda pristupnija liečnička pomoć, raz, dieljen je grad na pet liečničkih kotara.

Kalibore nije ravnomjerno obzirnom na postojeće mjestne okolnosti pošlo za rukom, sklo, nuti gg. liečnike, da stamju u središtu svojih kotara, te su toga radi i kotari nejednako podieljeni.

Za temelj razdieljenja uzeti su stanbeni odnosi obitnih i tvorničkih namjesta, nika po predielih grada (Vidi str. 18. i 19.), sastavljeni pripravnim susretanjem pred, stojnika kr. zem. statističkoga ureda, pogl. gosp. Milovana Horičića, na temelju podata, ka posljednjega pučkoga popisa.

Cjelokupna liečnička služba stoji pod nadzorom veleuč. gosp. gradskog fizika Dra J. Lovluge, a nova organizacija iste stupila je u kriepost dne 1. siječnja 1894.

Blagajnički uređ.

Cjelokupno poslovanje bla, gajničkoga ureda razdieljeno je na ove odsjeke:

I. Središnja uprava, konceptual, na služba, statistika i nadzor.

II. Blagajna, likvidatura, knji, govodstvo i kontrola bolestnika.

III. Očividnost poslodavaca i čla, nova (prijava i odjava), vodje, nje katastra članova.

IV. Registratura, učbeni ra, pisnik i odpravništvo.

V. Liečnički odsjek.

Blagajničko rukovanje.

Kako se iz priloženih iskaza o bilanci, zaključnom računu i rukovodnom iskazu (str. IX - XII.) vidi, iznašao je veli primitak godine 1893. (1. rujna do 31. prosin, ca), ... kr. 34.394. 68

a izdatak . . . . . kr. 30.394. 50

a blagajnič, ki ostatak . . . . . kr. 4.000. 10

U primitak uračunan je i predu, jam gradskoga proglavarstva u iznosu od kr. 10.000, ali nisu uračunani prinosi za mjesec pro, sinac 1893, propisani iznosom od kr. 6120. 30, koji se utjeruju na, knadno u siječnju 1894. nadalje zaostaci u iznosu od kr. 400. 23.

Traxbine ove sačinjavaju sa blagajničkim ostatkom u iznosu od kr. 4000. 10, i vrijedno, in inventara (bez knjiga i tiskani, ca) u iznosu od kr. 4209. 70, te inih traxbina kr. 81. - , imovinu zavoda, iznašavaju . . . . . kr. 14.841. 10, kojoj naprotiv stoji dugo, vina u iznosu od . . . . . kr. 12.570. 12, tako, da je čista imovi, na 31. prosinca 1893. bila . . . . . kr. 2.240. 98

Traxdati razdieliti su se ovako:

		Postotci na primitka
Troškovi bolestnika	kr. 8192. 51	23. 82
Troškovi za liečnike	" 2432. . .	7. 07
Troškovi stvarni . . .	" 1468. 42	4. 27
Beriva osoblja	" 6248. 34	18. 16
Troškovi organizacije	10.032. 31	29. 17
Predujmovni upovrat,	21. . .	5. 88
Odplata predujma gr. pogl. 2000. . .		
Ukupno	kr. 30394. 58	88. 37
Blagaj. ostatak	" 4000. 10	11. 63
Ivota primitka	kr. 34394. 68	100. -

Prijave i odjave.

Poglavje V. zak. čl. XIV: 1891. nalaze poslodavcima dužnost, da svaku kod njih namještenu osobu, imaju prijaviti u roku od osam dana, nakon što stupi u posao, i u istom roku odjaviti, kad izstupi iz posla.

Taj dužnosti zadovoljilo je do 1. rujna 875, do 31. prosinca 1147. poslodavaca raznih obitnih grana. (Vidi Prilog str. 1, 2.) —

Ako se i uzme u obzir, da mnogi poslodavci rade bez osoblja, to se ipak ne može uzeti, da su to svi oni, koji pomoćnim osobljem (pomocnici, segrti, nadničari) tjeraju svoj obit, jer izvješće gradskog poglavarstva za god. 1892. izkazuje broj samostalnih poduzetnika sa 2363.

Ima ih dakle još dosta, koji su se znali izmaći dužnosti prijave, premda §. 83. zakona piše, da svaki propust prijave globom do 20 for. — Tomu bi se dalo doškoliti oblastrnom konskripcijom poslodavaca i namještenika, te provremenom revizijom popisnih listina.

Namještenika prijavljeno je do 1. rujna 1893: 6437, medju ovima 29 dobrovoljnih članova. Broj ovaj narasao je do 30. rujna na 6983, do 31. listopada na 7235, zatim je usljed pomanjka, nija radnje, osobito u gradjevnoj stvari, neprestano padao broj članova, i to do 30. studenoga na 6220, do 31. prosinca na 5920. —

Broj članova mienja se od dana na dan, te je bio najveći dne 11. listopada sa 7437. —

Prinosni razredi usto, novljeni su na temelju propisane nadnice, odobrene po slav. grad. poglavarstvu rješitbom od 22. veljače 1893., te je najveći broj članova bio u najnižih prinosnih razredih. (Vidi Prilog str. 3.)

Očevidnost članova glavni je temelj čitavoga poslovanja okružine. blagajne, jer pokazuje, što, dokle i u kojem mjerilu uživa članska prava, što, dokle i u kojem mjerilu dopri, naša prinose. Stoga je ovaj grani uprave posvećena osobita pozornost i medjerka, taster članova, u kojem se točno provadja svaka prijava i odjava, svako obolenje i odravljenje, svaka dobivena pogodnost i napokon dan smrti i izplaćena pogrebnina.

Ovaj sistem pokazao se u praksi tako uspješnim, da može podpuno zamieniti i jednostručiti propisani veoma-komplicirani aparat knjigovodstva.

Kretanje bolestnika.

Ustanova §. 82. zak. čl. XIV: 1891. nalaze okružnim blagajnam dužnost, da vode, te svake godi, ne oblasti predlože statističke izkaze, koji će se ustanoviti naredbenim putem! Pošto oopogledna visoka naredba još izdana nije, sastavljeni su pri-

ženi „Statistički podatci“ na ustanovah naredbe kr. ug. ministra trgovine od 26. travnja 1893. broj 28.856., valjane za okružne blagajne u kraljevini Ugarskoj. —

Broj bolesnika raras je, kao što pokazuje i kraz (Prilog str. 4.) od dana do dana u razmjerju sa napredovanjem jeseni i zime.

U domaćoj rijeci liječeno je 566 bolesnika, kojim je izplaćeno na hranbina za 6137 dana bolesti u iznosu od kr. 5957.29; u bolnici liječeno je do 15. prosinca 1893. 106 bolesnika, 1871 dan, te je trošak za ove bio kr. 2.185.78. —

Troškovi za ljekarje iznosili su do 15. prosinca 1893. kr. 2.256.57, za primalje kr. 32, za pogrebne kr. 264, za liječnike kr. 2545. — Ukupno troškovi za bolesnike iznosaju kr. 14.245.58, t. j. 30.89%, a ako se odbije predujam u ime troškova organizacije, 58.5% od primitka.

Od velike je važnosti statistika bolesnika (Prilog 5-6.) koja, unjica pojedine glavne i podredjene vrste bolesti po broju bolesnika i po pojedinih granah obita. Iako smo uvjereni, da naprosto nam, ranje brojevnoga materijala bez komentara nema prave svrhe, ograničujemo se ipak na to, jer je vrijeme od 1. rujna do 31. prosinca, dakle 4 mjeseca, za koje su sakupljeni podatci, odviše kratko, a da bi podatci ovimogli pružiti pravu sliku zdravotvornih odnošaja radničkoga stanstva u glavnom gradu.

Ostavljamo to za buduću izvješće, koje će obzirati cijelu godinu 1894. Nego imamo samo naglasiti, da se je u tom kratkom razdoblju pokazalo, da

u prvom redu stoje bolesti disala sa 145 (21.5%) bolesnika u kućnoj rijeci, a 580 (27.6%) u ordinaciji; zatim bolesti infektivne, miasmatske i kontagiozne, bolesti na probavilih, bolesti krvi, orledeitt.

Porodjaja bilo je 10.

Umulo je 8 članova, i to 4 na bolestih infektivnih, 2 na bolestih organa cirkulacije i probavilih, 2 na bolesti disala.

Oblastni nadzor.

U smislu §. 79. zak. čl. XIV. stoje okružne blagajne u prvom redu pod nadzorom i kontrolom obitne oblasti, te su one u smislu §. 45 naredbe visoke kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 29. rujna 1892. broj 7609 dužne, barem svakoga četvrt godista jedanput preduzeti pregledbu blagajne, knjiga, računa i spisa.

Slavno gradsko poglavarstvo kao obitna oblast za grad Zagreb zadovoljilo je toj dužnosti, određiv izvještajem svojim od 26. rujna 1893. broj 26.163. propisanu pregledbu po svojim organih i pouzdanicih i to: gg: grad. računarskoga savjetnika Sime Matašovića i grad. tajnika Franje Prodanovića od strane grad. poglavarstva; gg: A. Stiasnyja, trgovca i Zanka Grakora ml. od strane poslodavaca; te gg. Frješimira Smodeka, trg. pomoćnika i Josipa Origela, krojačkoga pomoćnika, od strane namještenika.

Iznenadna pregledba obavljena je dne 30. rujna 1893. te o njoj sastavljen rapionik, ovim toga obavlja se skontracija blagajne svaki 8 dana, a blag. dnevnik zaključuje svaki dan.